Европейски парламент
2024 – 2029

ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ

P10_TA(2026)0053

Положението в Североизточна Сирия, насилието срещу цивилното население и необходимостта от поддържане на трайно прекратяване на огъня

Резолюция на Европейския парламент от 12 февруари 2026 г. относно положението в Североизточна Сирия, насилието срещу цивилното население и необходимостта от поддържане на трайно прекратяване на огъня (2026/2602(RSP))

Европейският парламент,

– като взе предвид предходните си резолюции относно Сирия,

– като взе предвид Резолюция 2254 (2015) на Съвета за сигурност на ООН от 18 декември 2015 г. за положението в Сирия,

– като взе предвид Женевските конвенции от 1949 г. и допълнителните протоколи към тях,

– като взе предвид изявленията на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД) относно положението в Сирия,

– като взе предвид член 136, параграфи 2 и 4 от своя Правилник за дейността,

А. като има предвид, че многократните прояви на насилие в различни части на Сирия, опитите за дестабилизация от страна на привържениците на Башар ал-Асад, както и от страна на силите на Даиш, и като цяло големият брой оръжия в обращение създават разпокъсано и нестабилно положение във връзка със сигурността в страната, което би могло да подкопае перспективите за стабилен и приобщаващ политически преход под ръководството на Сирия; като има предвид, че Иран и Русия имат по-малко влияние върху настоящото положение, но други участници като Израел и Турция продължават да използват Сирия като арена за непреки съперничества;

Б. като има предвид, че програмата на сирийските власти за централизиране на страната е в противоречие с автономията,

която се е формирала в Североизточна Сирия; като има предвид, че за постигането на своите цели сирийските власти предприеха политически преговори, успоредно с провежданите военни действия; като има предвид, че военните операции, засягащи Североизточна Сирия, бяха проведени с прякото или непрякото участие, подкрепа или съгласие на външни участници, включително и Турция; като има предвид, че на 6 януари 2026 г. сирийските власти започнаха офанзива в Алепо и неговите околности, която доведе до жертви и разселване на 148 000 цивилни лица, както и до увреждане на инфраструктурата и по-нататъшно влошаване на хуманитарните условия; като има предвид, че по-късно тази офанзива беше разширена, така че да обхване провинциите Рака, Ал-Хасака и Деир Езор в Североизточна Сирия, и по-специално региона около Кобане и Камишли, което постави Североизточна Сирия под силен натиск с преки последици за безопасността на гражданите, хуманитарното положение и регионалната стабилност;

В. като има предвид, че Сирийските демократични сили (SDF) обвиняват сирийските правителствени сили за това, че са поели контрол над нефтените находища и язовира Табка и са бомбардирали района в близост до язовира Тишрин; като има предвид, че правителствените сили обвиняват SDF, че са нанесли удари по цивилни сгради, като например болницата „Халед Фаджр“ в Алепо, и че са отговорни за прекъсването на водоснабдяването; като има предвид, че преди да бъде разгромен, Даиш вече беше причинил големи разрушения в региона;

Г. като има предвид, че по време на неотдавнашните сражения между сирийската армия, свързаните с нея милиции и Сирийските демократични сили бяха убити десетки цивилни лица; като има предвид, че тези боеве имаха тежки хуманитарни последици за засегнатото население в Североизточна Сирия в резултат на многократните нападения срещу основна гражданска инфраструктура, включително водни съоръжения, електроенергийни мрежи и здравни услуги, като около 400 000 души останаха без електричество, вода, храна и медицински грижи и над 250 000 души бяха изложени на риск само в град Кобане, който е с преобладаващо кюрдско население; като има предвид, че според Службата на ООН за координация по хуманитарни въпроси над 170 000 души са вътрешно разселени в провинциите Алепо, Ал-Хасака и Рака, включително големи концентрации на хора в Камишли и Ал-Маликия; като има предвид, че това масово разселване създава непропорционална тежест за приемащите общности и обществените услуги; като има предвид, че разселените са предимно жени, момичета и момчета, които са непропорционално изложени на рискове за тяхната сигурност;

Д. като има предвид, че зимните условия само задълбочават страданието и че хората се нуждаят още повече от устойчив на атмосферни влияния подслон, от подпомагане с хранителни продукти и от достъп до безопасна вода, здравеопазване и услуги за защита, особено децата и другите уязвими групи; като има предвид, че сериозно повредената инфраструктура, наличието на опасности от експлозиви и текущите проблеми във връзка със сигурността продължават да ограничават достъпа до хуманитарна помощ; като има предвид, че неотдавнашното отваряне на два хуманитарни коридора улеснява движението на хуманитарната помощ и цивилните лица в засегнатите райони;

Е. като има предвид, че международни организации са документирали случаи на незаконни убийства, оскверняване на тела и гробове, насилствени изчезвания, произволни задържания и възпрепятстване на хуманитарния достъп по време на сблъсъците, което може да представлява сериозно нарушение на международното хуманитарно право и правото в областта на правата на човека; като има предвид, че по-специално кюрдската общност, включително жените, децата и други уязвими групи от тази общност са непропорционално засегнати; като има предвид, че жените защитници на правата на човека, жените лидери на общности и жените бойци са изложени на повишен риск от заплахи, отвличане, малтретиране и основано на пола насилие; като има предвид, че трябва да се проведат бързи, независими и ефективни разследвания във връзка с тези актове;

Ж. като има предвид, че Съединените щати, Франция и властите от автономния регион Иракски Кюрдистан изиграха важна дипломатическа роля за успешните опити да се улесни диалогът и да се постигне споразумение между Дамаск и SDF с цел предотвратяване на ескалацията и запазване на стабилността в Североизточна Сирия;

З. като има предвид, че на 16 януари 2026 г. президентът ал-Шараа издаде Указ № 13, с който се предоставя сирийско гражданство на жителите от кюрдски произход, включително на лицата без гражданство, което е първото официално признаване на националните права на кюрдските граждани, откакто Сирия стана независима държава през 1946 г.; като има предвид, че указът има за цел да гарантира равни права и задължения, като в него кюрдският език се признава за национален език и се забранява дискриминацията или подбуждането към дискриминация на етническа или езикова основа;

И. като има предвид, че на 30 януари 2026 г. беше обявено споразумение между сирийските власти и съюза на милициите на Сирийските демократични сили; като има предвид, че споразумението цели стабилизиране на крехкото прекратяване на огъня, постепенно интегриране на военните сили и силите за

вътрешна сигурност на SDF в преходните Министерство на отбраната и Министерство на вътрешните работи, включително оттегляне от фронтовите линии, както и гарантиране на гражданските и образователните права за кюрдските общности; като има предвид, че съгласно споразумението контролът върху затворите, както и върху нефтените и газовите находища, ще бъде прехвърлен от SDF на сирийското правителство;

Й. като има предвид, че международната общност до голяма степен е прехвърлила на кюрдските власти отговорността за охраната на задържаните членове на Даиш и лагерите за тяхното задържане, без да създаде устойчива международна рамка или планове за действие при извънредни ситуации; като има предвид, че кюрдските бойци, включително и жените бойци, изиграха решаваща международно призната роля, в съюз със Световната коалиция срещу Даиш, като по този начин допринесоха пряко за сигурността на региона, на Европа и на международната общност; като има предвид, че нестабилността в Североизточна Сирия сериозно затруднява борбата срещу Даиш; като има предвид, че неотдавнашните сражения създадоха несигурност, което позволи на стотици задържани членове на Даиш да избягат; като има предвид, че точният брой на избягалите остава неясен; като има предвид, че само част от тях са били повторно уловени впоследствие; като има предвид, че понастоящем местата за задържане се охраняват от сирийските власти или от SDF; като има предвид, че тази неясна ситуация представлява риск за сигурността на Сирия, на региона и на Европа; като има предвид, че постепенното прехвърляне на задържаните членове на Даиш в Ирак само отлага проблема, без да предлага перспектива за трайно решение, и тласка Европа към нови форми на зависимост от капацитета и политическата воля на трети държави; като има предвид, че сред задържаните има граждани на ЕС; като има предвид, че положението на жените и децата в лагерите „Ал-Хол“ и „Ар-Рож“ също остава нерешено, на фона на влошаващата се обстановка със сигурността и продължаващите остри хуманитарни нужди; като има предвид, че администрацията на САЩ съобщи намерението си да сложи край на операцията „Непоколебима решимост“ (Inherent Resolve) и да изтегли американските войски, които се сражават срещу Даиш в Ирак и Сирия;

К. като има предвид, че в Североизточна Сирия съжителстват кюрдски и арабски общности, като и двете от години са изложени на насилие, несигурност, принудително разселване и нарушаване на основните им права в резултат на зверствата, извършвани от Даиш; като има предвид, че Даиш е представлявал заплаха не само за кюрдското население, но и за язидите, които са станали жертва на геноцид; като има предвид, че жените също са засегнати по непропорционален и особено отвратителен начин;

Л. като има предвид, че ЕС продължава да бъде един от най-големите донори на хуманитарна помощ за сирийския народ и че той е готов да подкрепи усилията за бързо възстановяване, реконструкция и постепенно изграждане на държавни структури, при определени условия и с възможност за отмяна, като същевременно се придържа към международните стандарти за правата на човека; като има предвид, че през януари 2026 г. председателите на Комисията и на Европейския съвет посетиха Сирия и обявиха ново политическо партньорство с оглед на оказването на подкрепа за мирен и приобщаващ преход и помирение в Сирия, наред с всеобхватен пакет за финансова подкрепа в размер на приблизително 620 милиона евро за 2026 г. и 2027 г.; като има предвид, че по-късно Комисията обяви мобилизирането на 150 милиона евро от финансовия резерв на ЕС за Сирия за следващите две години с цел подкрепа на политическия преход, социално-икономическото възстановяване, създаването на работни места и изграждането на капацитет;

М. като има предвид, че ЕС предприе значителни стъпки за облекчаване на икономическите ограничения спрямо Сирия, включително спиране или отмяна на някои санкции, засягащи ключови икономически сектори;

Н. като има предвид, че всяка помощ от страна на ЕС за развитие, възстановяване или стабилизиране трябва да остане строго обвързана с постигането на осезаем и проверим напредък в областта на защитата на цивилното население, спазването на споразуменията за прекратяване на огъня, правата на човека и защитата на всички слоеве на сирийското общество;

1. решително осъжда всички актове на насилие срещу цивилни лица, включително извънсъдебни екзекуции, насилствени изчезвания, произволно задържане, принудително разселване и нанасяне на щети на гражданската инфраструктура; подчертава, че тези действия може да съставляват сериозни нарушения на международното хуманитарно право, а при определени обстоятелства — и военни престъпления; изразява загриженост относно достоверните сведения на ООН, международни неправителствени организации и хуманитарни организации във връзка с нарушения на правата на човека, извършени през последните седмици, по-специално срещу кюрдското население, включително няколко случая на осквернени мъжки и женски трупове, вандализъм в гробища и докладваното използване на неуправляеми боеприпаси в райони с цивилно население; призовава за бързо разследване на съобщените престъпления срещу цивилни лица, които са извършени както от правителствените сили, така и от милиции; призовава сирийските власти да предоставят пълен и прозрачен достъп за всички съответни органи на ООН, включително за независимата международна анкетна комисия на ООН относно Сирийската

арабска република;

2. изразява дълбока загриженост относно влошаващото се хуманитарно положение в Североизточна Сирия, в предимно кюрдските градски райони, включително Кобане, Манбидж и Камишли, които са претърпели многократни прекъсвания на основните услуги и щети на гражданската инфраструктура, както и масово разселване, продоволствена несигурност и ограничен достъп до здравеопазване, вода и канализация; подчертава положението в град Кобане, който е под обсада и където цивилното население страда; изисква осигуряването на постоянни безопасни хуманитарни коридори за всички обсадени и засегнати райони на Североизточна Сирия, включително и Кобане; изисква осигуряването на безпрепятствен достъп до нуждаещите се райони за международните хуманитарни организации на гражданското общество; призовава ЕС и неговите държави членки да увеличат хуманитарната помощ и психосоциалната подкрепа за засегнатите региони, включително за жените и момичетата, както и закрилата за защитничките на правата на човека и за ръководените от жени организации на гражданското общество в цяла Сирия;

3. приветства неотдавнашното споразумение между SDF и преходното правителство на Сирия; отново потвърждава своята непрекъсната и непоколебима подкрепа за прекратяването на огъня и признаването на гражданските и образователните права на кюрдите; призовава всички страни да се въздържат от всякакви действия, които биха могли да доведат до нова ескалация на насилието, да спазват съществуващите споразумения за прекратяване на огъня и да подкрепят механизмите, насочени към наблюдение и поддържане на ангажиментите за прекратяване на огъня;

4. призовава всички регионални участници, включително и Турция, да се въздържат от всякакви военни действия или подкрепа за въоръжени групировки, които рискуват да нарушат прекратяването на огъня, защитата на цивилното население и перспективите за всеобхватно уреждане на конфликта; осъжда продължаващата военна намеса и агресия от страна на Турция в Североизточна Сирия, включително смъртоносните нападения срещу цивилни лица и гражданска инфраструктура в градовете и провинциите с кюрдско мнозинство по границата между двете държави; настоятелно призовава турското правителство да прекрати незабавно военното си участие в Североизточна Сирия и да осигури възможност за преговори с цел постигане на мирно решение между преходното сирийско правителство и Сирийските демократични сили; призовава Комисията, ЕСВД и държавите членки да разгледат по време на двустранния обмен с турското правителство въпроса за ролята на Турция в Сирия; подчертава, че всички споразумения за сигурност трябва да бъдат в

съответствие с международното право и да зачитат териториалната цялост на Сирия, и че те не трябва да водят до принудително разселване или демографско инженерство;

5. отново заявява, че стабилността в Североизточна Сирия е изключително важна за успеха на всеобхватния, приобщаващ и справедлив политически преход в Сирия; призовава сирийските власти да гарантират защитата и основните права на етническите и религиозните общности в Сирия, включително араби, кюрди, сунити, шиити, алевити, християни, друзи и язиди; настоява, че защитата на етническото и религиозно многообразие в Сирия, включително пълното признаване, политическото участие и равните права на кюрдската общност, е от съществено значение за запазването на гражданския мир и осигуряването на стабилна и приобщаваща Сирия; призовава преходното сирийско правителство да включи тези права в сирийската конституция, като същевременно отстоява ключовия принцип за териториална цялост на Сирия;

6. осъжда факта, че международната общност до голяма степен е делегирала на кюрдските власти отговорността за охраната на задържаните членове на Даиш и лагерите за тяхното задържане, без да предостави адекватни политически, финансови и гаранции за сигурност или планове за действие при извънредни ситуации; предупреждава за отрицателните перспективи за сигурността, свързани с несигурността относно бъдещата административна отговорност на лагерите и центровете за задържане;

7. изразява сериозна загриженост по-специално относно риска във връзка със значителния брой бойци на Даиш и свързаните с тях лица, които са избягали от местата за задържане и лагерите в Североизточна Сирия; предупреждава, че постепенното прехвърляне на задържаните членове на Даиш в Ирак рискува да създаде нови форми на несигурност и зависимост от капацитета и политическата воля на трети държави; в допълнение подчертава, че всяко прехвърляне или освобождаване на възрастни бойци на Даиш и заподозрени за връзка с Даиш лица в Сирия или в трети държави, включително Ирак и Турция, трябва да се урежда чрез ефективни споразумения за задържане, наблюдение и обмен на информация, включително при всяко трансгранично прехвърляне, за да се предотврати бягство или неконтролирано придвижване, и че отчетността трябва да бъде гарантирана чрез запазване на доказателствата и чрез наказателно преследване в съответствие с международните стандарти и гаранциите за справедлив процес; предупреждава, че прехвърлянията и репатрирането без ефективни гаранции и съдебно проследяване биха представлявали риск за сигурността на Сирия, по-широкия регион и Европа; призовава международната коалиция, включително и Съединените щати, да предприемат незабавно всички необходими мерки за смекчаване

на този риск за сигурността, и призовава ЕС да предостави необходимата за целта подкрепа;

8. подчертава, че наличието на граждани на ЕС сред задържаните членове на Даиш е пряка отговорност на държавите членки и че нерешаването на този проблем подкопава както регионалната, така и европейската сигурност;

9. отбелязва международната конференция в Рияд, организирана от Световната коалиция срещу Даиш, на която се събраха съответните международни и регионални участници, за да обсъдят ситуацията със сигурността в Североизточна Сирия; изразява съжаление относно съобщението на администрацията на САЩ, че ще сложи край на операцията „Непоколебима решимост“ и ще изтегли американските войски от Сирия и Ирак; призовава ЕС, неговите държави членки и единомислещите държави да засилят усилията си за борба срещу евентуалното възобновяване на Даиш, което би застрашило сигурността на Сирия, на региона и на Европа; приветства подновения ангажимент на сирийското правителство за борба с тероризма в рамките на Световната коалиция срещу Даиш и настоятелно призовава властите да се стремят към тясна координация във военно и разузнавателно отношение, както и към сътрудничество с международните партньори; настоятелно призовава държавите членки да активизират събирането на разузнавателни данни във връзка с дейностите на Даиш в Сирия и в целия Левант, и да подпомагат сирийските власти в усилията им за разбиване на съществуващите мрежи и предотвратяване на прегрупирането на бойци; призовава ЕС и неговите държави членки да предприемат конкретни действия, за да гарантират дългосрочното управление на задържаните лица от Даиш, както и на съответните лагери;

10. отново призовава държавите членки да репатрират всички свои граждани, особено децата, от лагерите „Ал-Хол“ и „Ар-Рож“ и да изправят възрастните пред съда в рамките на справедливи съдебни процеси; подчертава, че надеждната оценка на риска и подкрепата за реинтеграция са важни елементи на всеки процес на репатриране; призовава сирийското правителство да направи всичко възможно, за да гарантира ефективен и ефикасен контрол на лагерите и да се въздържа от всякакви действия, които биха могли да насърчат оставащите бойци на Даиш; подчертава необходимостта от засилена защита на жените, включително безопасен хуманитарен достъп и услуги, отчитащи аспектите на пола;

11. припомня решаващия принос на кюрдските сили в борбата срещу Даиш, включително ролята на жените бойци, и приветства отличното им сътрудничество с международната коалиция в борбата на ЕС срещу тероризма на Даиш и заплахата, която той представлява за Европа, нейните граждани и столици; припомня

и приветства смелостта и решимостта на безбройните кюрдски жени, които ръководеха смело борбата срещу Даиш и които бяха принудени да изтърпят неописуеми бруталности от страна на Даиш; призовава сирийските органи да разследват жестоките престъпления, извършени от Даиш, по-специално срещу язидската общност; подчертава, че за осигуряването на трайна стабилност в Сирия е необходимо да се признаят жертвите от кюрдската общност, основателните им опасения за сигурността и политическото им представителство, включително гаранциите за правата на жените и пълноценното участие на жените в обществения живот;

12. настоятелно призовава сирийските органи да засилят усилията си за включване на всички прослойки от сирийското общество в процеса на вземане на решения;

13. призовава ЕСВД и държавите членки да увеличат дипломатическите си усилия, насочени към деескалация, защита на цивилното население и изграждане на доверие в Сирия и североизточния ѝ регион;

14. припомня ролята на ЕС като един от най-големите донори на хуманитарна помощ за сирийския народ; приветства пакета за финансова подкрепа на Комисията в размер на приблизително 620 млн. евро за 2026 и 2027 г., и призовава ЕС и неговите държави членки да продължат да предоставят хуманитарна помощ и подкрепа за бързо възстановяване на Североизточна Сирия, като се обърне специално внимание на защитата на цивилното население, устойчивостта на местните общности и подкрепата за сирийското гражданско общество, независимите организации за защита на правата на човека и местните инициативи за укрепване на мира; подчертава значението на предвидимото и многогодишно хуманитарно финансиране за Сирия, за да се гарантира непрекъснатост на животоспасяващата помощ и да се осигури възможност за бързи възстановителни дейности; подчертава значението на прилагането на подход за връзка между хуманитарните действия, развитието и мира в Сирия; потвърждава, че подкрепата на ЕС и премахването на санкциите се предоставят при определени условия и могат да бъдат отменени;

15. призовава Комисията да приеме самостоятелна стратегия относно Сирия и да гарантира, че се провеждат съдържателни консултации със сирийското гражданско общество и общностите на диаспората;

16. подчертава, че всяко взаимодействие със сирийските власти трябва да бъде обвързано с условието за постигане на осезаем и проверим напредък в областта на защитата на цивилното население и зачитането на споразуменията за прекратяване на

огъня, правата на човека и правата на малцинствата;

17. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на Организацията на обединените нации и на съответните участници от Сирия и от региона, като призовава резолюцията да бъде преведена на арабски и на кюрдски език.